

รายงานแนวโน้มธุรกิจภาคเหนือ มิถุนายน 2547

โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ
ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและนักธุรกิจ

รายงานแนวโน้มธุรกิจภาคเหนือ
“โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ
ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและนักธุรกิจ”¹
(Economic/Business Information Exchange Program)

สรุปภาพรวม

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มั่นใจว่าผลประกอบการของธุรกิจปีนี้จะเพิ่มขึ้นจากการบริโภคภาคเอกชนซึ่งขยายตัวโดยมีแรงสนับสนุนจากสินเชื่อของสถาบันการเงินและธุรกิจการเงิน ประกอบกับการใช้จ่ายในโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคของรัฐบาล แต่มีสัญญาณชะลอตัวลงบ้างเมื่อกลางไตรมาสที่ 2 จากปัจจัยที่ทอนความเชื่อมั่นต่างๆ อาทิ ภัยแล้ง ราคาน้ำมันและเหล็กสูงขึ้น ทำให้บางธุรกิจมียอดจำหน่ายชะลอลงในระยะครึ่งแรกของปี ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เริ่มเผชิญกับต้นทุนที่สูงขึ้นทั้งราคาวัตถุดิบ ค่าแรงและการดำเนินการ แต่ราคาสินค้ายังคงเดิมจากภาวะการแข่งขันและการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยี คาดว่าจะทำให้หลายธุรกิจมีกำไรต่อหน่วยลดลง ผลผลิตข้าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากราคาสูงและปริมาณน้ำพอเพียงจึงให้เกษตรกรเพาะปลูกเพิ่มขึ้น แต่อ้อยอาจจะลดลงเนื่องจากผลผลิตบางส่วนเสียหายจากภัยแล้งที่ผ่านมาและราคาในปีที่ผ่านมาไม่สูงใจ การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อต้นทุนรวมต่างกันตามโครงสร้างของธุรกิจแต่ละประเภท ในระยะต่อไปภาคธุรกิจให้ความสนใจภาวะหนี้ครัวเรือน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และการพยุงราคาน้ำมันของรัฐบาล

1. การบริโภค

การบริโภคของภาคเหนือโดยเฉพาะภาคเหนือตอนล่างมีแนวโน้มขยายตัว ทั้งสินค้าคงทน สินค้าอุปโภคบริโภค และสินค้าฟุ่มเฟือย ตามความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นจากการสนับสนุนสินเชื่อของสถาบันการเงินและธุรกิจการเงินและการค้าข้าวได้ราคาดี ส่วนภาคเหนือตอนบน เพิ่มขึ้นจากการใช้จ่ายตามงบประมาณโครงการต่างๆ ของภาครัฐเป็นสำคัญ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย สินค้าอุปโภคบริโภคอยู่ภายใต้ภาวะการแข่งขันด้านราคาที่เข้มข้นจากทั้งสินค้าภายในประเทศและสินค้าต่างประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อลดต้นทุนตลอดจนแสวงหาพันธมิตรทางธุรกิจ และคาดว่าจะการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันยังส่งผลกระทบต่อการค้าปลีกสินค้าและบริการไม่มากนัก เพราะในช่วงที่ผ่านมาประชาชนเริ่ม

¹ จากการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ประกอบการในภาคเหนือ จำนวน 29 ราย ระหว่างวันที่ 21 เมษายน -14 มิถุนายน 2547

คุ้นเคยต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าตามกลไกตลาด ส่วนผลต่อต้นทุนโดยรวมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับโครงสร้างต้นทุนของธุรกิจแต่ละประเภท

2. การลงทุน

ภาคการผลิตมีการลงทุนขยายโรงงานเพื่อเพิ่มผลผลิตและขยายผลิตภัณฑ์ทั้งอุตสาหกรรมน้ำตาล อิเล็กทรอนิกส์และเซรามิกเพิ่มขึ้น ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตลาดต่างประเทศ และบางส่วนเป็นการลงทุนในเครื่องจักรเพื่อทดแทนแรงงาน ภาคบริการมีการก่อสร้างโรงแรมระดับสูงและระดับกลางเพิ่มขึ้นในจังหวัดใหญ่ๆ เพื่อรองรับการขยายตลาดลูกค้าต่างประเทศ รวมถึงการก่อสร้างหอพักและอพาร์ทเมนต์ ภาคการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ แม้จะชะลอลง แต่ยังมีทิศทางการขยายตัวจากความต้องการที่อยู่อาศัยในเมืองหลักของภาค

3. การส่งออก

คาดว่าในช่วงครึ่งหลังของปี ความต้องการสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ในตลาดโลกจะชะลอลง เนื่องจากการเร่งซื้อไปในช่วงต้นปี ส่วนอุตสาหกรรมเซรามิกและผลไม้กระป๋องยังคงขยายตัวดี ตามการขยายตลาดใหม่ในต่างประเทศ อาทิ จีน รัสเซีย ออสเตรเลีย อินเดีย และตะวันออกกลาง การส่งออกสินค้าเกษตรโดยเฉพาะข้าวยังอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากข้าวมีราคาดีตามความต้องการในต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ปริมาณผลผลิตลดลง และคู่แข่งชั้นประสพปัญหาในการส่งออก เช่น อินเดียประสบปัญหาสต็อกข้าว และเวียดนามประสบปัญหาข้าวไม่ได้คุณภาพ

4. การจ้างงาน

ภาคธุรกิจส่วนใหญ่ยังไม่ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงาน โดยภาคการเกษตรมีจำนวนแรงงานลดลงตามกรรมวิธีการผลิตที่เปลี่ยนมาใช้เครื่องจักรในการทำงานมากขึ้น และใช้แรงงานต่างด้าวทดแทนแรงงานในประเทศ ตลอดจนใช้แรงงานจากกรุงเทพฯ ทดแทนสำหรับงานที่ต้องการความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน การจ้างแรงงานชั่วคราว (Outsource) ในช่วงฤดูการเกษตร หรือจ้าง Contract out และแรงงานนักศึกษา เพื่อลดภาระค่าจ้างและสวัสดิการ จึงไม่กดดันต่อการเพิ่มอัตราค่าจ้างมากนัก

5. การผลิตและปัจจัยการผลิต

เกษตรกรรม

ผลผลิตข้าวนาปรังในปี 2547 ลดลง เนื่องจากเกษตรกรเลื่อนการปลูกออกไปจากปัญหาขาดแคลนน้ำ แต่ราคาปรับตัวสูงขึ้นจากความต้องการในต่างประเทศสูงขึ้น ประกอบกับคู่แข่งมีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย อย่างไรก็ตามต้นทุนต่างๆ เช่น ค่าขนส่ง ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง ก็เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จากโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในธุรกิจค้าข้าว ธุรกิจโรงสีปรับปรุงและขยายกำลังการผลิต และพ่อค้าคนกลางหันมาทำธุรกิจโรงสีข้าวเพิ่มขึ้นมาก

โดยเฉพาะภาคเหนือตอนล่าง ในช่วงครึ่งหลังปี 2547 คาดว่าผลผลิตข้าวนาปีจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาข้าวที่จูงใจ และปริมาณน้ำที่มีพอเพียง ส่วนผลผลิตอ้อยปี 2546/47 เพิ่มขึ้นจากการขยายเนื้อที่เพาะปลูกตามการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล ด้านราคาเบื้องต้นต่ำกว่าปีก่อน จาก 500 บาท/ตัน ในปีก่อน เป็น 478 บาท/ตัน แต่อาจจะได้ชดเชยค่าความหวานที่เพิ่มขึ้นจากอากาศในปีที่หนาวเย็นนาน อย่างไรก็ตาม คาดว่าในปี 2547/48 ปริมาณอ้อยที่เข้าหีบอาจจะลดลง เนื่องจากภาวะแห้งแล้งเมื่อต้นปีต่อเนื่องด้วยฝนตกหนักทำให้ผลผลิตอ้อยบางแหล่งเสียหาย ประกอบกับราคาไม่จูงใจ

โรงแรมและการท่องเที่ยว

ภาวะการท่องเที่ยวมีแนวโน้มขยายตัว เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ อาทิ การจัดงานมหาสงกรานต์ล้านนาที่จังหวัดเชียงใหม่ การขยายฐานลูกค้าตลาดต่างประเทศของโรงแรมต่าง ๆ การให้บริการจัดประชุมสัมมนาลักษณะ incentive มีการแข่งขันด้านราคารุนแรงขึ้น โดยเฉพาะโรงแรมกลางถึงระดับล่างเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดที่สูญเสียไปให้ธุรกิจอพาร์ทเมนต์ที่เพิ่มขึ้นมาก

อสังหาริมทรัพย์

ราคาที่ดินและบ้านจัดสรรในจังหวัดหลักของภาคมีแนวโน้มปรับตัวขึ้น จากการตัดสินใจใหม่และการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ คาดว่าแนวโน้มการซื้อขายบ้านจัดสรรในช่วงครึ่งหลังปี 2547 และชะลอลงบ้าง โดยเฉพาะตลาดลูกค้าระดับล่างและระดับกลาง (ราคาบ้านและที่ดินต่ำกว่า 3 ล้านบาท และ 3-5 ล้านบาท) แต่ลูกค้าระดับบน (ราคาบ้านและที่ดินสูงกว่า 5 ล้านบาท) ยังขยายตัวดี เนื่องจากอุปทานยังมีไม่มากเมื่อเทียบกับความต้องการ

การเงิน

คาดว่าในช่วงครึ่งปีหลังการลงทุนในหลักทรัพย์จะขยายตัวตามความต้องการลงทุนเพิ่มขึ้นของลูกค้า หากไม่มีเหตุการณ์ที่จะมากระทบความเชื่อมั่นของนักลงทุน มีการแข่งขันการให้บริการข่าวสาร นักลงทุนส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเก็งกำไร แต่มีสัดส่วนลดลง

ต้นทุนการผลิตและราคา

ต้นทุนการผลิตโดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งราคาวัตถุดิบ ค่าแรง และการดำเนินการ แต่ไม่สามารถผลักภาระไปให้ผู้บริโภคได้มากนักเนื่องจากการแข่งขันกันสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ธุรกิจส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาจากราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้นมากนัก ยกเว้นธุรกิจที่มีสัดส่วนต้นทุนส่วนใหญ่เกี่ยวกับการขนส่ง

แหล่งเงินทุนและอัตราดอกเบี้ย

ภาคธุรกิจส่งออกที่เป็นเครือข่ายจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะมีแหล่งเงินทุนจากบริษัทแม่และสถาบันการเงินในต่างประเทศ ส่วนธุรกิจอื่นๆ ภายในประเทศจะใช้เงินทุนของบริษัทเองและสถาบันการเงินในประเทศ โดยเฉพาะธุรกิจโรงสีได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากสถาบันการเงินเป็นอย่างดี กอปรกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยังอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ มีต้นทุนการดำเนินงานที่ไม่สูงนัก ส่งผลให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

ส่วนวิชาการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

มิถุนายน 2547